

13. Um barnatíma útværpsins. Gagnrýni.

8 blöð qto. Rvík, 16. mars 1937.

[Faint, mostly illegible handwritten text in Icelandic script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Hinn svo nafndu "barnafinnar" útvarpsmaður er að verða einn af þessum sem eru til vandröðu liðgjafi
með lathúðina og hvarleyjii gagnvart börnunum af sígi er af því látið og um tætt til batið er til fyrir.
Svo mikil-bröð eru á þessu, að ég veit til þess, að börnin sjálf eru stórhvæfð og kæld í því.

Stortalið dæmi frá síðasta sunnudagskvöldi, auk margra annara, er síðan mætti minnst á, er þess ljós-
astur votturinn, í heit öfni er komið á þessu leyti.

Hona vottur les upp síðari hluta "barnarögu" einnar, sem hún hafði ekki ennt til að ljúka um áður.

"Sagan" öll var vitanlega argasta bull og óþværligasta af. Hinn raundi fjáður samsetningsþessa
var, að því leyti er áhyrningur stíldist, m.a. í þessa leidi:

Stíllutarnir vottuust ræðst í vísu - fyrstu vísuna - til Hórus fogastrípsfjóra (það mun þú ekki hafa átt
að vera til Hórus höfðings?) og er barnið ferðskad mig í vísunni - veru hvar? - og hvernig þess er
hvortki góð ind þú ús vörðin. Þú er látið lúka arfa í gandi (þetta var úr reyndar Hallið, "dú"!) í
heilbriggingu og hrálvörri, um þú var orðið gagnaþroga, holdvott og stjálfaudi og kældi; þú var
látið þvo gálfni og vinna flest önnur verk í haimilinu.

Þelpan átti afuelli síth nýdan hún var undir höndum þessara góðakornu og gafst henni þá fölsifni til að
sína barninu til eiginlega innseti síth með ofmildisgjafni: Samanrinpuðum sotiaryfnum, sem
barninu sjálfu óaði við að þiggja og veita miðstölu.

Því næst er toddarasöggu sínu látið verða í vögi barnsins og sjána því alveg óvísirandi álitni
með dætri sínu, Kossafldri og Kífi; vögn þessa valmar í huga þess einhver óljós ástarland.
Sem síðan veldur því - 13 ára stíllutarninu - sáru vottirðu. Þú er þú sér lauslatisgosan gangu
með aðra stíllu sér ind hlíð. Samnefna þess barnið þú veruð ósmottid áður af allri lauslatisgjafni og
því þess höfundinum hantad tætt að sara tilfunnigar þess og annara barna með því að láta

Haganu frísta þess í þessum vög.

Ógloles endur þess ágjóðslopi þvattlingu í því, að Hórus, Hona fogastrípsfjóra (höfðingsins?)

er látin draga af réttmætti Hauysí Carusius of svíðju þad um miasamir skofatnað, sem konunni bar
ad laka þvi í þé. —

By muni mi stlii ad nokja þessa kannaoklu Carusius iukid langra, en stlii verður sagt ad ráðvæðni
þess sjálfs sé gætt njoj hátt undir höfði, þar sem þad, þráð fyrir hinc illu of ómáunulogu mættedí sér,
er látid greiða til þess óyudis úræðis, ad segja móður sinni ósatt um þvæðina. þad er látid ljúga ad móður sinni!
En þetta hefi samiloga orðid ein of máunulokum þeim, sem "Carusioja" þessi er soo andy of, en þar óvart. —
Þú er mér gætt: Hvada erindi á þvæðilid eudunibull sem þetta til barna yfirleitt? Þelur útvarps stæðid
þad hlutvæðis silt ad hlýppa hvada stæðvínflí oða stærri jalm sem vera stæð, ad viedtaki útvarpsins til þess
ad ala þar á græmju, kala of hatri til annara manna of stæð. Þvæðfalgessius of laka þetta ná til barnanna?
Þelur þad soo í, ad þad sé hollastu fróðitan, börnun of mælingum, ad fyrir þeim sér stæð soo ráðvæðit þvæð of
notur samulogu sem mit ^{lft} _u lauslatis flodulatum of flangsim i ástamalum mæðimans of Kitta með þvi hinar
nomustu tilfluningu þeiss, jafuvel þur en þar geti gætt sér græm fyrir þvi, hvad vid er átt oða stæðji
Hvada þvæð afleðinger þad getur haft fyrir óþrostadar sáls mælinganna (of þi eigi eður barnanna) ad þeiss
þuga þeiss inn á hinar hálsbrættir þess konu, mæla yfirleitt of alt of sumanna? Oða þelur út-
varps stæðid þad notkun velgjörning gagnvart börnun, ad þeim sé sýnd mannvænka of mæissemi
hinnu eldri (ad vissu oftast iunydada of ósamu und öllu) vid börn, fædur of móður þeiss manna, sem
fyrir eigi tilvæðnað oða of óðrum ástóðum þeiss oðid ad sata þvi klæðstæðti ad siltja vid stæðgæðid
mannlíg'sins, of þvi sé þad stlii noma aðliligt of sjálfsagt, ad mra þvi um nasu allra þeiss manna sem
notkun en um þvæðni, f.d. eiss of kona þeiss stæðit, oðrum ^{þafi} stæðtallu þvi sem þeiss þeiss eigi art,
of svíðis alla um miasamir hófot of skyldur, stæði jafuvel frá fátöllum of mætkomum litlum börnun?
En þad holt oða hontugt börnun ad heyr þeiss of þvi líkan óþvæð mærgæður talinn of upp-
þuggim i útvarpsinu, i "Carusioja" þess, þeiss þess er hæl of von, ad börnin leggi gætt
vid þvi ~~sem þar er flutt~~. Satt ad segja, eiga þar stlii von i þess þeiss fróðit. Þeim er eigi

Þjóðarinnar, útvarpsinu, er, eins og miðstunda safir, eigi falin öfgod til þess
 að flytja börnum landsins þeimur þóveru og þjóðin setti sig við að tryggja
 hann djúrum dónum. En er þjóðinni, fadrinum og meðrumum, sem elstu börn sín
 og líta til þeirra björtum vonarangum um allt það er verði þeim til gægis og
 gæfu í lífinu - er þeim sama um það, hvað þeim er bodd, um hvað þau eru frodd,
 hvað þeim er kout, og hvaða áhrifum þau verða fyrir til góðs eða illis?

Lokis vil ég leggja mér að miðstunda þró, að komur landsins eigi yfirleitt alla
 þá vanskund stíllid, sem hin margfuda „Lannasaga“ reynir að lýsa og þró
 síður hilt, að útvarpsid geri sér leit, að þá sinna áhróðurum um það
 um land allt, í eyru ~~þeirra~~ þeirra eigin barna sem annars. Vilja þeir, er
 það gera, elti þaga upp fyrir sér, sem snöggvart, 3. versid í 576. sálmi
 Sálmbólvar vortar og eja hvað þar er sagt um ábyrgd ~~at~~ vora, hinni eldri,
 gagnvart börnum og unglingum landsins?

Hinn skonefdu "barnatimar" útvæpsins eru orðin eitt athugasemdi svo að til vandröðu höfðu
míð þá, ef eigi er alltaf g. m. b. e. t. til batnadar híd fyrsta. Er þetta einstakna náðsynlegt barn-
anna vagna. Hóttaleik dæmi frá síðastl. sumnu dagskröldi, auk margra annara og síðt. betri,
er síðar metti minnst á, er þess ljós vattur, í hvern öfni er komið að þessu leyti.

Hona notkun los upp síðari hluta sögu einnar, sem hún hafði ekki eitt til að ljúka við
áður. Sagan öll var vitanlega argasta bull og óþvenjalaft af. Hinn randi þráður sam-
setnings þessa, var m. a. í þessa lídi:

Stíllkubarn ^{notkunt} hóðist í vísit - fyrsta vísitina - til komu fogara stípsstjóra - þad mun þó ekki áttu
hafa verið til komu lögfóðings? - og er barnid ferðkæð nýg í vísitinni - nema hoad! og
húsmóðir þess er því hvortu góð ná undgöfin. Þad er látit lína arfa í garði (þetta var mi
ad vísit kallad "ad líu" (!) í ansandi údvada og síðan í helli rigningu, ^{þad er líu} ~~þad~~ barnid var
orðid gegndrepa (þ) holdvott, ^{og} stíjalfandi af kuldri; þad var látit þuo þad gólfín og vinnu
flést oða öll verk vinnu í heimalinu.

Þá má og gefa þess, að felpau átti af mæli sítt meðan hún var undir höndum þessara
göðakonu og gafst henni þá tálifari til að sjna barninu ~~at~~ hinni eignilega innri-
mann sínu með afmælisgjöfinni: sístögundum seltaræflum, samannrinnþrudum rýfnum, sem
barninu sjálfu óadi við að fara í meti.

Því næst er ^{dadur saggur} boddana ~~þad~~ vinnu sínu látinn sjna þessu í þáru gömslu stíllkubarni aloo
óðdeigandi á stílitni með ^{dadur} Hossa ^{hlöðri} Hossa og Kafi, sem verður til þess, að í huga barnsins,
sem hingað til hafni verið ósmortid af lauslætishneigð allri, vakenur einhver óljós ástarhænd,
sem sigr ~~ad~~ síður, þá er þad ^{sér} ~~þad~~ lítla síðar orðin vart við þad, að lausgöfnum þungum með
aðra stíllka sér við hlíð, þadur til þess, að barnid verður fyrir sármita vortögundum!

Og hoka endar þessi ógæðstogi frottingur í því, að Honau, Hona Fogara stípsstjóraus,
(sde lögfóðingun?)

er látin draga af réttmætti Hauki barnsins og sviðja það um munsamin skófatu ad, sem
Kommunifæda fogaðslyfti á ornum þar ad láto færi! t.é. -

Ögnumi mí elki ad neli þessa kannarollu barnsins niðir langa; svo er ráðvæðni þess
sjálf elki heldur gent hátt undir háði, þar sem það er flátið frátt fyrir hina ielu madgerð í
sér, grípa til þess óyndisinnodis ad segja móður sinni ósath um aðlöðina; en þetta hefi semi-
loga orðid ein of umrökum þeim, sem „stæld saga“ þessi er svo andur of, þar óvart. -

En mí er mór gnum: Hvada erindi á því líkun þóttlingur sem þessi til barna yfirleith?
Telur útvarpsráðid það hlutverk sitt, ad hlappa hvada stældvingsi eða stældu sem vera skal
ad vidtæki útvarpsins til þess ad ala þar í grenju, kala of þatti til amara manna of
stétta fjórfelegnes og láta því líkt „göðgeti“ ná til barnanna? Telur það þeim höllustu
fróðsluna, ad stýra fyrir þeim lauslatisflöðum of flangid í ástamálum of kitta mid því
hinnar nemustu tilfinningar, jafnvel áður en þau geti gent sér þeim fyrir því hvar vid er
átt eða stélti hvada aflidningar það getur hæft fyrir óþroskadan barnasáli, ad þeim a huga
þeirra ofmannna ad þeim málum yfirleith? En það notkun velgeringurtað þórnun
ad sýna þeim - oft ímyndada - mannvæðum of mami sem hinn eldri vid þórn þeirra
mannna sem fyrir eigin tilverðun eða of áttum ad stöðum, hafa orðid ad seta því hlutstétti
ad verða ad séttja vid stugga hlid mannlifisins og af þeim orðum í eðli loft of sjálfzagfi,
ad þeir menn, sem einhverj eru um komin, noti aðstöðu sínu ad eltum jafnadi til þess ad
stela frá umkomulitlum þórnun réttmættum eignum þeirra og sviðja þau um munsamin
stýldur? Eða er svo „fátt um fura dratti“ hjá útvarpsráði þessum ofnum, ad i áttum
of telka sé eigi val?

En svo vilid sé ad háfundu hysanafleðim of fullýðinga, sem bárid hefi sam um
balsýnisþóttlingi ^{þann} þórn, sem „barnasaga“ þessi átti ad sýna of reyrt var mid niðlunum

fjálgleiki og tilgerðarleysi fjúru, að fösta þeim í hug og hjarta, hefdi verið sínið á allri
 annan og áráttu minni og, sem sé þann, að þess barn um þeim er áblýddu, hefdi þann ein-
 hver verið, stílljónlega gráur fyrir þess þinnu gagnstæða: Konan, fjögurall þótt þogara stíps-
 stípa frá vori íva jafnvel höfðingja frá, hefdi stíllid barnid sem barn, sýnt þvi mannið og
 undigotni, látið fara vel um það og elski stíllid veinum og þvi eða svíllid það um meith? Innudi
 elski hvernt óspítt barn, sem þvi líkri myndend hefdi setts, hafa gæpud, í huga sínum hugjufar,
 gledi ríkar og góðar eudunminningar um góðlyktada og góðuga konni, í stíðfress, að ein er þvi
 ríngvæntad, að allri, sem það hefdi móðir úd - og þá einni fjögurum þessum sem reynið til
 fleka það til ásta við sig - séu hin verstu varmanni, sem hatur eith og hefnd eigi stíllid
 og annad elski? Eg er viss um að þvi líkari hugmanni sem lýsa séu í umgangni góðu konnumar
 séu öðrum barn um hollari en þvi, sem leitart var úd að lýsa í fari konnumar, sem „barna-
 saga“ fjalladi um, og það er að minni viti og reynslu rangt og vanskemandi hvernigum manni
 og konni, að lýsa konnum laudsins á þá leid, sem þar er gætt. En, tilgangurinn hefdi
 meðalid og þarna var hann markviss: Að ala í greinju, kala og jafnvel hatri
 milli manna og stílla, milli barna þeirra og hliðsystkyni, með þvi að vera þetta
 at hima illu ógfa óhlutvandra manna í bodd fyrir laudsins barn, og þetta á séi
 stíð í þessum stíð einni þinni dýrmatvöru menningarstofnum, útvarpinu,
 sem fjóðin á í þessum stíðum og fyrir atleina þess og tilstíð. Þetta tel ég
 ljótt og stíðlegt. Það má hver hróa þvi sem vill. Eg geri það elski, þvi hoi er
 nýj og freklega, en levislega þvi, ráðist að þessum saklausu börnum, með síð-
 spillandi áhrifum. Þeim, sem það gjöra, vil ég benda á 3. versid í 576. sálmi sálma-
 bókar vortar. Það er alvarleg áminning til vor allra, þinnu eltri, um ábyrgð vora gagn-
 vart allum börnum lands vortar.

Reykjavík, 16. mars 1937. *[Signature]*